

कोभिड-१९ को समयमा प्रार्थना, शोक भेला र अन्य सामाजिक भेलाहरू

कोरोनाभाइरस चाँडै सार्छ। अहिले विश्वभरि महाव्याधि फैलिएको छ। सबै धर्मका लागि यो कठिन समय हो। आ-आफ्नो धर्म अनुसार विदा मनाउन, अन्त्येष्टि सम्पन्न गर्न र शोक मनाउन अप्ठ्यारो भएको छ। भेला भएर सँगै खाना खाने, प्रार्थना गर्ने र सामाजिक भेलाहरू पनि प्रभावित छन्। आफ्नो समुदायबारे तपाईंलाई धेरै जानकारी छ। स्थानीय रूपमा कसरी परिवर्तन ल्याउने तपाईंलाई नै बढि थाहा हुन्छ। यो कठिन समयमा प्रार्थना, शोक भेला र अन्य सामाजिक भेला सुरक्षित र मर्यादित बनाउनका लागि केहि सुझावहरू यहाँ दिइएका छन्:

- समुदायका सबै सदस्य सहभागी हुनसक्ने एउटा दैनिक सामुदायिक अभ्यास गर्न सकिन्छ। उदाहरणका लागि, दिनमा एउटा निश्चित समय तोकेर सबै जना आ-आफ्नो ठाउँमा बसेर एकताको सन्देश दिने गीत गाउन सकिन्छ। बाजा पनि बजाउन सकिन्छ। भौतिक/शारीरिक रूपमा नजिक नभए पनि समुदायमा भएको अनुभव हुनेछ।
- आफू स्वस्थ भए र घरमा कोही बिरामी नभए, परोपकारी कामलाई निरन्तरता दिन सकिन्छ। घरमा आफूसँगै नबस्ने जोकोही व्यक्तिबाट कम्तिमा दुई मिटर टाढा बस्नुहोस्।
- थुप्रै धर्ममा नियमित सामाजिक भेला हुने र सँगै खाना खाने चलन हुन्छ। रमादान र शब्तको समयमा व्रत तोडेर सँगै खाने गरिन्छ। कोरोनाभाइरसको वर्तमान महाव्याधिमा यस्ता गतिविधि घरमै रहेका सदस्यसँग मात्रै गर्न सकिन्छ। ठूलो सामाजिक भेला तपाईंको समुदायमा भाइरस फैलाउन सक्छ। केहि देशमा यस्तो भइसकेको छ।
- अन्त्येष्टी सबै समुदायका लागि महत्वपूर्ण हुन्छ। यो समयमा समुदायका स्वस्थ व्यक्तिलाई सुरक्षित राख्न यस्ता संस्कारमा केहि संशोधन गर्न सकिन्छ।
- अन्त्येष्टी र प्रार्थनाजस्ता संस्कारका प्रक्रियामा संशोधन गर्न समुदायका धार्मिक नेतासँग छलफल गर्नु महत्वपूर्ण छ। धार्मिक नेतासँग छलफल गर्ने सम्भावित विषयहरू:
  - कोभिड-१९ बारे आफूले पाएको जानकारी।
  - एक-अर्कासँग दुई मिटर टाढा बसेर दैनिक र साप्ताहिक प्रार्थनाको सम्मान कसरी गर्ने? सँगै मिलेर छलफलबाट सुझावहरू तयार गर्नुहोस्। उनीहरूले गरेका प्रयासलाई कसरी सहयोग गर्न सकिन्छ, सोध्नुहोस्।
  - समुदायलाई भौतिक/शारीरिक रूपमा नजिक नल्याई परिवार र साथीभाइको अन्त्येष्टी सम्मानित तरिकाले कसरी सम्पन्न गर्न सकिन्छ? सबैलाई सुरक्षित राख्न के-कस्ता वैकल्पिक संस्कार लागु गर्न सकिन्छ? यसबारे छलफल गर्नुहोस्।
- समुदायमा थुप्रै धर्मको अभ्यास हुन्छ भने सबै धार्मिक नेतासँग (औपचारिक र अनौपचारिक) एउटा बैठक राख्नुहोस्। यी महत्वपूर्ण निर्णय गर्नका लागि सबै धर्मको सहकार्यबारे छलफल गर्नुहोस्। त्यसरी बैठक बस्दा एकअर्कासँग दुई मिटर टाढा बस्नुहोस्। नाक र मुख मास्कले छोप्नुहोस्।

विश्वभरिका धार्मिक नेताबाट महत्वपूर्ण सन्देश:

“मस्जिदहरूमा सामुदायिक प्रार्थना र सबै व्यक्तिगत धार्मिक गतिविधिको स्थगन शरियाको समग्र लक्ष्य अनुसार आवश्यक पनि छ। यसो गर्नु पाप होइन। बरु यस्तो नियमको उल्लङ्घन गर्नु, आफू र अरूलाई जोखिम निम्त्याउनु पाप हो। जीवनको सुरक्षा शरियाको एउटा मुख्य लक्ष्य हो। अहिले वास्तविक प्रार्थना (जुन व्यक्तिगत जिम्मेवारी/दायित्व हो) नभएर सामुदायिक प्रार्थनालाई (बहुमत विद्वानका अनुसार यो व्यक्तिगत दायित्व/जिम्मेवारी होइन र केहि कठिनाई भए वा अन्य थुप्रै कारणले हटाउन पनि सकिन्छ) निषेध गरिएको हो। स्वास्थ्य विशेषज्ञहरूले प्रतिबन्ध फुकुवा गर्ने सडकेत नगरेसम्म यो स्थगन लागु हुनेछ। यसको मुल्याङ्कन धार्मिक निकायले नभएर स्वास्थ्य विशेषज्ञहरूले गर्ने हो।” - दि फिक काउन्सिल अफ नर्थ अमेरिका

“वर्ल्ड काउन्सिल अफ चर्चजका (डब्ल्यूसिसि) महासचिव रेभरेन्ड डा. ओलाभ फिक्स टिभेट र डब्ल्यूसिसि केन्द्रीय समितिका सहजकर्ता डा. एग्नेस आबुमले जीवनरक्षालाई प्राथमिकता दिएर सक्दो सहयोग गर्न सबै जन र चर्चलाई आग्रह गरेका छन्। भाइरस सार्ने प्रबल सम्भावना भएकाले सार्वजनिक सेवा आयोजना नगर्न पनि अनुरोध गरेका छन्। विश्व स्वास्थ्य संगठनको मार्गनिर्देशनमा आधारित सम्बन्धित निकायको नियम र निर्देशन कडाइका साथ पालन गर्न पनि अनुरोध गरिएको छ।” - वर्ल्ड काउन्सिल अफ चर्चज (डब्ल्यूसिसि)

“सबैलाई दुख परेको हामीले बिसन्नु हुँदैन। घर, श्रोतसाधन वा परिवार नभएकालाई सुरक्षा दिन हामी अघि सर्नुपर्छ। अलग्गै बसे पनि हामी एक हौं, सँगै छौं भन्ने यो सङ्कटले देखाएको छ। त्यसैले करुणाको अभ्यास र सहयोग गर्नु हामी सबैको जिम्मेवारी हो। सबैजना सुरक्षित र शान्त रहनुहुनेछ भन्ने मैले आशा गरेको छु। यो अनिश्चित समयमा, यति धेरैको सिर्जनात्मक प्रयासमा हामीले आशा र विश्वास गर्नुपर्छ।” - दलाई लामा

फ्रिकी उखान अनुसार एउटा आँलाले पिठो टिप्दैन। त्यसैले यो भयावह महामारी र त्यसको दुर्भाग्यपूर्ण परिणामलाई हाम्रो देश र सारा संसारबाट भगाउन हामी नै स्वास्थ्य, सामाजिक-आर्थिक, साँस्कृतिक र आध्यात्मिक तहमा हानिकारक परिणाम ल्याउँछ।” - कार्डिनल फिलिप नाकेलेलेनुतुबा ओयझागो, अध्यक्ष, सिम्पोजि कोपल कन्फरेन्स अफ अफ्रिका एन्ड म्याडागास्कर